

## LESDOELEN EN LEERPLANDOELEN

Deze fiche biedt inspiratie voor het ontwerpen van een lessenreeks met leerplandoelen 3 en 4 in de focus. Je vindt suggesties om de andere leerplandoelen bij het thema te betrekken.

### Leerplandoelen in focus

- LPD 3 De leerlingen beoordelen en beargumenteren geïnformeerd een actuele casus uit een maatschappelijk domein.
- LPD 4 De leerlingen onderzoeken hoe ze als burger aan de samenleving kunnen participeren.

### Mogelijke link met andere leerplandoelen

- LPD 1 De leerlingen illustreren de impact van nieuws op zichzelf en de samenleving (instap).
- LPD 2 De leerlingen beoordelen aan de hand van criteria berichtgeving over een actuele gebeurtenis vanuit verschillende mediakanalen.
- LPD 5 De leerlingen gaan in dialoog over uitdagingen voor het samenleven in een diverse samenleving.
- LPD 6 De leerlingen reflecteren over de wijze waarop zij zich inzetten voor een rechtvaardige, genereuze of duurzame samenleving.

## SITUERING

In het kader van de lessen Mavo wordt er in scholen vaak rond dit thema gewerkt. De inspiratiefiche wil suggesties aanreiken om jouw uitgewerkte materiaal te herwerken in functie van het realiseren van leerplandoelen uit leerplan Maatschappelijke oriëntatie.

## INSPIRATIE SITES

Interessante bronnen: [budgetresponsable](#), [wikifin](#), [vdab](#), [wakosta](#), [watwat](#), [CAW JAC](#)...

## Deel 1: actualiteit

### INSPIRATIE 'INSTAP'

*LPD 1: De leerlingen illustreren de impact van het nieuws op zichzelf en de samenleving.*

#### Mogelijk lesdoel

- de leerlingen illustreren hoe de inhoud van een bericht hun visie op de woonsituaties van jongwerkenden beïnvloedt.

#### Insteek

Je grijpt een bericht uit de actualiteit aan om het thema in te leiden.

Afhankelijk van de insteek waarop je wil inzetten vanuit LPD 3 benader je het thema 'wonen' vanuit economisch perspectief (bv. huren, kopen of thuis blijven wonen) of sociaal-maatschappelijk perspectief (bv. thuis blijven wonen en bijdragen aan het 'huishouden').

Via een onderwijsleergesprek kan je met leerlingen reflecteren over hoe de inhoud van het bericht hen beïnvloedt. Je kan ook in gesprek gaan over de functie van het nieuwsbericht (informerend, opiniërend ...).

### INSPIRATIE MIDDENFASE

*LPD 3: De leerlingen beoordelen en beargumenteren geïnformeerd een actuele casus uit een maatschappelijk domein.*

#### Mogelijke lesdoelen

- De leerlingen beoordelen en beargumenteren geïnformeerd een casus over woonsituatie van jongwerkenden vanuit sociaal-maatschappelijk perspectief.
- De leerlingen beoordelen en beargumenteren geïnformeerd een casus over woonsituaties van jongwerkenden vanuit economisch perspectief.
- ...

#### Mogelijke aanpak

Opdracht 1:

Afhankelijk van de focus van de casus (lesdoel) kan je samen met de leerlingen, bv. vanuit situatieschetsen, een leervraag of leervragen formuleren.

Voorbeelden

- Situatie: je hebt werk gevonden en je kiest ervoor om alleen te gaan wonen.  
Leervragen:  
Wat zijn de voor- en de nadelen van deze keuze?  
Welke mogelijkheden zijn er om die keuze te realiseren en wat betekenen die keuzes op financieel vlak?  
Welke impact hebben die mogelijkheden op je leven als jongere?
- Situatie: je hebt werk gevonden. Je ouders vinden het belangrijk dat je kan sparen. Je kiest ervoor om thuis te blijven wonen tot je voldoende hebt kunnen sparen. Je ouders vragen een bijdrage in het huishouden.  
Leervragen:  
Welke argumenten zijn er om financieel bij te dragen aan het huishouden?  
Zijn er criteria om te bepalen wat een redelijke bijdrage kan zijn?

...

## Opdracht 2

Je laat leerlingen informatie verwerven over het thema. Je kan leerlingen bronnen aanreiken of zelf bronnen laten opzoeken.

Optie 1: Je kiest ervoor om zelf bronnen aan te reiken.

Tip: als je leerlingen informatie laat verwerven vanuit nieuwsberichten, kan je dit onderdeel linken aan leerplandoel 2 'De leerlingen beoordelen aan de hand van criteria berichtgeving over een actuele gebeurtenis vanuit verschillende mediakanalen'.

Je reikt de leerlingen bv. volgende artikels aan:

- <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/09/30/belgen-blijven-langer-thuis-dan-buurlanden/>
- <https://www.libelle.be/familie/volwassen-kinderen-die-nog-thuis-wonen/>
- <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/10/23/woning-kopen-versus-huren/>
- <https://www.tijd.be/netto/analyse/vastgoed/lenen-op-30-jaar-do-of-don-t/10548215.html>
- <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/10/23/lening-40-jaar-opnieuw/>
- <https://www.goedgezind.be/jongvolwassenen/hotel-mama-handleiding-voor-ouders-met-een-volwassen-kind-in-huis/>

Optie 2: je laat leerlingen zelf bronnen opzoeken.

## Opdracht 3

Vanuit beide opties kan je leerlingen, bv. in duo, de verschillende bronnen laten beoordelen op vlak van betrouwbaarheid, bruikbaarheid ...aan de hand van een [rubric](#).

## Opdracht 4

Via reflectievragen kan je een volgende laag in de beoordeling aanboren en leerlingen de inhoud van de verschillende artikels laten vergelijken.

Bij de wenken bij LPD 2 vind je een aantal criteria die leerlingen kunnen hanteren om de artikels of informatie kan laten vergelijken. Je kan je ook baseren op de criteria om reflectievragen aan te reiken.

## INSPIRATIE AFRONDING

Optie 1: Je kan de les afsluiten met een individuele check of de leerling de inhoud begrepen heeft.

- *via een exit ticket*
- *via een padlet. Je vraagt naar een voorbeeld (je start volgende les met het overlopen van de padlet: wat is goed/wat is fout en maakt de padlet toegankelijk voor de lln).*
- *via wisbordjes.*
- ...

Optie 2:

Je kan de afsluiting linken aan LPD 5 'de leerlingen gaan in dialoog over uitdagingen voor het samenleven in een diverse samenleving.

Je kan hen, bv. via een stellingenspel, in dialoog laten gaan over verschillende situaties voor jongwerkenden.

Na het kiezen voor een ‘kant’ lichten ze hun keuze toe en formuleren ze daartoe argumenten. Via stellingen kan je als leraar ook nieuwe perspectieven binnenbrengen. Bv. bijdragen aan het huishouden kan ook zijn ‘zelf je kledij strijken’ of ‘zelf je kamer poetsen’...

Je kan de les afsluiten met de kadering van het lesdoel in het grotere geheel van het thema: werken en keuzes in verband met wonen houden verantwoordelijkheden als burger in (participatie aan de samenleving).

## Deel 2: Participeren aan een (diverse) samenleving

### INSPIRATIE

*LPD 4 De leerlingen onderzoeken hoe ze als burger aan de samenleving kunnen participeren.*

#### Mogelijke lesdoelen

- De leerlingen onderzoeken welke voorwaarden ze al burger moeten vervullen als ze gaan werken.
- De leerlingen onderzoeken welke voorwaarden ze als burger moeten vervullen als ze alleen gaan wonen.
- De leerlingen onderzoeken waar ze terecht kunnen voor hulp en ondersteuning.

#### Aanpak

Je kan gebruik maken van materiaal dat je al ontwikkelde. Zo kan je via een spel of opdrachten (situatieschetsen) antwoorden op de onderzoeksvragen laten formuleren.

Tip: ga na welke spelen of opdrachten leerlingen al uitvoerden in het kader van de doelen Financieel-economische vorming in de derde graad.

#### Mogelijke linken met andere leerplandoelen

*LPD 6 De leerlingen reflecteren over de wijze waarop zij zich inzetten voor een rechtvaardige, genereuze of duurzame samenleving.*

Reflectiegesprek: je kan leerlingen laten reflecteren over de wijze waarop ze nu al participeren en hun steentje bijdragen, bv. in het gezin.

*LPD 5 De leerlingen gaan in dialoog over uitdagingen voor het samenleven in een diverse samenleving.*

Je zou er voor kunnen kiezen om ook LPD 5 binnen dit thema in de focus te plaatsen.

Zo kan je bv. al dan niet in samenhang met LPD 3 in dialoog kunnen gaan over de uitdaging ‘betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen? Welke oplossingen en mogelijkheden zijn er?

Je kan dit thema vanuit verschillende perspectieven benaderen:

- Klimaatwijzigingen;
- Migratie;
- SDG's;
- ...